

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Т. в. о. Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

 Оксана ПЕТРЕНКО
«27» березня 2025 р.

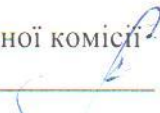

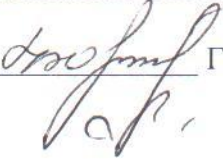
**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (АНГЛІЙСЬКА МОВА ТА
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА)»
для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра
на основі НРК 6, НРК7**

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 3 від «25» березня 2025 р.

Голова вченої ради
філологічного факультету Галина НІКОЛАЙЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 5 від «25» березня 2025 р.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету Наталія МИХАЛЬЧУК

Голова предметної екзаменаційної комісії Галина НІКОЛАЙЧУК

Розробники: Лариса ГРОНЬ
Оксана ОЗДЕМІР

Програма фахового випробування зі спеціальності А4 «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)» для вступників на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6, НРК7 / Л.В.Гронь, О.В.Оздмір. Рівне: РДГУ, 2025. 12 с.

Розробники:

Гронь Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання РДГУ

Оздмір О.В., кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української та зарубіжної літератури РДГУ

Рецензенти:

Кваснецька Н.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання РДГУ

Нестерук С.М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та зарубіжної літератури РДГУ

Програма вступного іспиту з методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури для вступників на здобуття ступеня вищої освіти магістра на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах підготовки в закладі вищої освіти, зміст основних освітніх компетентностей, критерії оцінювання знань вступників, список рекомендованої літератури, інформаційний ресурс.

Розглянуто на засіданні кафедри практики англійської мови та методики викладання (протокол № 4 від 20 березня 2025 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
1. Методика викладання англійської мови	5
2. Методика викладання зарубіжної літератури	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування з конкурсного предмета «Методика викладання англійської мови та зарубіжної літератури» виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь і навичок абітурієнтів, які вступають на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр» спеціальності А4 «Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська мова і література))» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Контроль передбачає оцінювання двох аспектів навчальної діяльності абітурієнтів, а саме:

- **якості професійної підготовки**

Кінцевий продукт, що має практичне і професійне спрямування, оцінюється з огляду на його змістовність, оригінальність, відповідність майбутнім професійним та навчальним потребам виконавців, ступінь досягнення мети вступного іспиту тощо.

- **якості презентації**

Параметри оцінювання усної презентації результатів навчання є їх відповідність цілям і змісту фахового випробування, чіткість презентації, її послідовність і логічність, різноманітність застосованих прийомів, сформованість вмінь публічного мовлення, участь вступників у підготовці та проведенні презентації та подальшому обговоренні.

Вимоги до відповіді вступника.

На фаховому вступному випробуванні абітурієнти повинні продемонструвати глибокі знання теоретичних основ методики викладання англійської мови та зарубіжної літератури та науково-методичний підхід до розв'язання практичних методичних проблем навчання й виховання учнів.

Вступники повинні:

- знати загальні та спеціальні закономірності процесу навчання англійської мови як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку;
- володіти знаннями суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів;
- володіти знаннями про зміст і структуру педагогічної діяльності вчителя;
- знати найбільш відомі методичні напрями, системи і методи, форми та засоби навчання іноземної мови;
- вміло застосовувати різноманітні методи, форми, прийоми навчання та сучасні технічні засоби навчання в різних умовах для навчання всіх видів мовленнєвої діяльності;
- вміти аналізувати навчальний матеріал, виділяти в ньому об'єкти навчання, прогнозувати труднощі його засвоєння з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів, конкретного класу;
- вміти планувати і творчо конструювати навчальний процес в цілому, а також процес навчання конкретного навчального матеріалу (лексичного, граматичного, фонетичного, країнознавчого тощо);
- вміти планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі, в тому числі в інтересах індивідуалізації та диференціації навчання;
- творчо вирішувати практичні методичні завдання у процесі навчання і виховання учнів, вносити до них методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату;
- знати завдання та мету викладання зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти; предмет, зміст, структуру курсу методики викладання зарубіжної літератури, професійні вимоги до вчителя зарубіжної літератури; принципи побудови програми з зарубіжної літератури з урахуванням вікового розвитку школярів;
- знати методи викладання зарубіжної літератури в українській школі;
- знати етапи, форми і шляхи вивчення творів зарубіжної літератури різних жанрів;

- знати типологію і методику уроку зарубіжної літератури в сучасній українській школі;
- знати критерії та способи оцінювання знань, умінь учнів із зарубіжної літератури;
- вміти аналізувати та інтерпретувати художній твір;
- вміти планувати роботу вчителя;
- вміти організовувати самостійну та дослідницьку роботу учнів на уроках зарубіжної літератури.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- складання плану і тез виступу на екзамені за заданою проблемою; тривалість підготовки 60 хв.;
- усна співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки вступникам.

Білет фахового випробування містить три питання у відповідності до програми: перше теоретичне питання з методики викладання англійської мови, друге виконання практичного методичного завдання з методики викладання англійської мови, третє-питання з методики викладання зарубіжної літератури.

I питання (відповідь на теоретичне питання з методики викладання англійської мови) має на меті виявити рівень засвоєння теоретичних знань з курсу методики викладання англійської мови.

Головною вимогою до рівня теоретичної підготовки є ґрунтовне знання вступниками провідних концептуальних теорій викладання. Відповідь з методики навчання англійської мови повинна підтвердити повноту знань категорійно-понятійного апарату методики як науки, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їх сутності, а також знань фактів, термінології, структур, принципів, законів, закономірностей, методів, засобів навчання і виховання. Крім того, абітурієнти повинні показати знання педагогічних і психологічних явищ та процесів, продемонструвати методичну грамотність.

Відповідь на теоретичне питання повинна відповідати змісту; бути повною, ґрунтовною і доказовою; термінологічно коректною.

Орієнтовні теоретичні питання з методики викладання англійської мови

- Охарактеризуйте предмет методики навчання іноземних мов як науки, її зв'язок із суміжними науками.
- Назвіть методи наукового дослідження в методиці навчання іноземних мов. Охарактеризуйте експеримент як основний метод наукового дослідження, об'єкти методичного експерименту.
- Розкрийте сучасні методичні принципи навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте чотирикомпонентну мету навчання іноземних мов у СНЗ. Розкрийте поняття іншомовної комунікативної компетенції.
- Охарактеризуйте основні компоненти змісту навчання іноземних мов.
- Охарактеризуйте вправи для формування іншомовної комунікативної компетенції: поняття "вправа", "структура вправи". "класифікація вправ".
- Охарактеризуйте основні та факультативні компоненти навчально-методичного комплексу з іноземної мови для СНЗ.

- Розкрийте методику формування іншомовної фонетичної компетенції: мету і зміст навчання вимови, принцип апроксимації, основні типи і види вправ для формування слуховимовних навичок.
- Розкрийте методику формування іншомовної лексичної компетенції: мету і зміст навчання лексики, поняття “активний” і “пасивний” лексичний мінімум, різні способи семантизації лексичних одиниць.
- Охарактеризуйте етапи роботи з лексичним матеріалом, типи і види вправ для засвоєння лексичного мінімуму.
- Розкрийте поняття “потенціальний словник”, назвіть його джерела, типи і види вправ для формування потенціального словника учнів.
- Розкрийте методику формування іншомовної граматичної компетенції: мету і зміст навчання граматичного матеріалу, етапи ознайомлення з ГС активного мінімуму, типи і види вправ для їх засвоєння.
- Розкрийте мету і зміст навчання інтонації, охарактеризуйте типи і види вправ для формування рецептивних і репродуктивних інтонаційних навичок.
- Розкрийте поняття “активний” і “пасивний” граматичний мінімум. Охарактеризуйте типи і види вправ для засвоєння ГС пасивного граматичного мінімуму.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в аудіюванні: мету і зміст навчання, суть аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, труднощі аудіювання, способи презентації аудіотекстів.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в діалогічному мовленні: мету і зміст навчання, використання навчально-мовленнєвих ситуацій, систему вправ для навчання діалогічного мовлення.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в монологічному мовленні, мету і зміст навчання, систему вправ для навчання монологічного мовлення.
- Розкрийте методику навчання техніки читання: поняття “техніка читання”, труднощі навчання, методи навчання техніки читання англійською мовою, типи і види вправ для навчання техніки читання.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в читанні: мету і зміст навчання читання, особливості навчання різних видів читання.
- Розкрийте методику навчання техніки письма: поняття “техніка письма”, труднощі навчання, типи і види вправ для навчання графіки та орфографії.
- Розкрийте методику формування іншомовної компетенції в письмі: мету і зміст навчання письма як виду мовленнєвої діяльності, систему вправ для навчання письма.
- Охарактеризуйте комунікативний метод навчання: принципи навчання, характерні навчальні прийоми.
- Охарактеризуйте організаційні форми навчально-виховного процесу з іноземної мови. Розкрийте вимоги до сучасного уроку іноземної мови, типологію уроків.
- Розкрийте методику контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції: функції, об’єкти, види і форми. Вимоги до контролю знань, навичок і вмінь з іноземної мови, оцінювання навчальних досягнень учнів.
- Охарактеризуйте тест як засіб контролю у навчанні іноземних мов: поняття “тест”, структура тесту, типи, види тестів і методику використання.
- Розкрийте мету, зміст і форми позакласної роботи з іноземної мови.
- Розкрийте особливості планування навчально-виховного процесу з іноземної мови: види планів, планування уроків іноземної мови на різних ступенях навчання.
- Охарактеризуйте типологію засобів навчання за різними критеріями. Розкрийте переваги використання фонограми та відеофонограми.

II питання (виконання практичного методичного завдання) спрямоване на перевірку рівня володіння професійно-методичними вміннями і навичками операційного рівня. Вступник повинен продемонструвати науково-методичний підхід до розв’язання

практичних методичних проблем навчання й виховання учнів, точність виконання практичного завдання, здатність до обґрунтування методичних рішень.

Типові практичні завдання з методики викладання англійської мови

- Наведіть приклади реалізації загально-методичних принципів під час навчання лексичного матеріалу.
- Сформулюйте практичні, освітні, розвиваючі та виховні цілі одного з уроків за підручником для старшої школи.
- Сформулюйте практичні, освітні, розвиваючі та виховні цілі одного з уроків за підручником для основної школи.
- Сформулюйте практичні, освітні, розвиваючі та виховні цілі одного з уроків за підручником для початкової школи.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні граматичної структури в основній школі.
- Наведіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації нового звука в початковій школі.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні лексичних одиниць в старшій школі.
- Визначте способи семантизації лексичних одиниць (список лексичних одиниць додається).
- Наведіть приклад лексичної підстановчої таблиці для основної школи.
- Наведіть приклади трьох вправ для формування потенціального словника учнів старшої школи.
- Назвіть методичні прийоми, що використовуються на етапі презентації/тренування у вживанні граматичної структури в основній школі.
- Наведіть приклади трьох умовно-комунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох некомунікативних вправ для навчання граматичного/лексичного матеріалу.
- Наведіть три приклади формулювання практичних цілей навчання граматичного матеріалу.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання пасивного граматичного матеріалу в старшій школі.
- Наведіть приклади передтекстових завдань для навчання аудіювання/читання в основній школі.
- Наведіть приклади післятекстових завдань для навчання читання тексту.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання каліграфії та орфографії.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання написання листа з опорою на графічно-вербальну схему.
- Наведіть приклади трьох вправ для контролю розуміння аудіотексту.
- Наведіть приклади трьох комунікативних вправ для навчання монологічного/діалогічного мовлення.
- Наведіть приклади трьох вправ для навчання діалогічного мовлення з використанням рольової гри.
- Наведіть приклади трьох вправ з використанням зорової наочності у початковій школі.

III питання (Методика викладання зарубіжної літератури) спрямоване на перевірку засвоєних знань та сформованих умінь з курсу методики викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

Орієнтовні питання з методики викладання зарубіжної літератури

- Методи та прийоми вивчення зарубіжної літератури за традиційною класифікацією.

- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури. Методичний коментар до програми.
- Специфіка вивчення епічного твору у курсі зарубіжної літератури (на прикладі новели Ф.Кафки "Перевтілення" або за вибором студента).
- Мистецтво слова як школа розвитку, мовлення учнів (жанри письмових висловлювань на уроках зарубіжної літератури).
- Методика організації виразного читання і його оцінювання за 12-ти бальною системою у сучасній українській школі.
- Альтернативна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, її методична доречність.
- Специфіка вивчення теорії літератури в контексті оригінально-перекладних варіантів художнього твору.
- Вивчення інтелектуального роману у курсі зарубіжної літератури.
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною системою на уроках зарубіжної літератури.
- Предмет, зміст та завдання методики зарубіжної літератури як науки.
- Робота над образом епічного твору.
- Дослідницький метод вивчення літературного твору, його цілі. Види навчальної діяльності учнів на уроці. Компаративний аналіз художніх творів як елемент дослідницького методу. (Відповідь ілюструвати програмно-навчальним матеріалом 9 класу).
- Специфіка вивчення літературних творів: вивчення лірики Ш.Бодлера, Уолта Вітмена у 10 класі. Поняття про верлібр. Виразне читання поезії напам'ять.
- Вивчення байки у 6-му класі в курсі зарубіжної літератури. Знання, уміння школярів, пов'язані з вивченням байки. Читання байки напам'ять.
- Вивчення життєвого творчого шляху письменника (поета), його мета. Зв'язок світогляд письменника з його творчістю (Ш.Бодлер, А.Камю).
- Шляхи аналізу літературних творів, їхня методична доцільність та недоліки.
- Аналіз програми загальноосвітньої школи із зарубіжної літератури (9-11 кл.) з точки зору реалізації у ній навчально-методичної ідеї розвитку мовлення школярів.
- Текстування як складова частина оцінювання знань та умінь учнів з зарубіжної літератури.
- Репродуктивний метод вивчення зарубіжної літератури, прийоми поданого методу, вид навчальної діяльності школярів. (Відповідь ілюструвати романом А.Камю "Сторонній", поданим у програмі для додаткового читання).
- Паратекст як форма додаткової інформації на уроках зарубіжної літератури (використання фонових знань).
- Засвоєння теоретичних знань про вірш на прикладі програмного матеріалу 7-8 кл.: А.Міцкевич, Омар Хайям. Читання поезій напам'ять.
- Вивчення літератури доби Відродження у 8 кл. Поняття теорії літератури, пов'язані з літературою означеної епохи.
- Проблеми аналізу та інтерпретації художнього твору на уроках зарубіжної літератури.
- Альтернативна класифікація методів дослідження зарубіжної літератури. Сучасне літературознавство про методи вивчення літератури.
- Вивчення драматичного твору у курсі зарубіжної літератури (Г.Ібсен "Ляльковий дім").
- Аналіз художнього твору "вслід за автором", його переваги та можливі недоліки.
- Методичні форми вивчення біографії письменника на уроках зарубіжної літератури.
- Методи та прийоми роботи над драмою у курсі зарубіжної літератури. (На прикладі драми дискусії Б.Шоу "Пігмаліон").

- Вивчення західної драматургії другої половини XX століття: Фрідріх Дюрренматт "Гостина старі дами".
- Традиційна класифікація типів уроків зарубіжної літератури, їх методична доцільність використанні

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування оцінюються за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого-педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступника не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально-виховного процесу, приймати рішення.

II рівень середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень високий. Передбачає глибокі знання з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

При оцінюванні враховуються:

- Наявність достатніх знань теоретичного матеріалу із поставлених запитань;
- Ступінь глибини їх осмислення;
- Розподіл матеріалу в потрібній послідовності, необхідній для доказової і переконливої відповіді;
- Досить вільне і широке застосування точних прикладів, що аргументують позначені теоретичні положення;
- Вміння орієнтуватися в матеріалі, суміжному із поставленою теоретичною проблемою;
- Розуміння цілей та актуальності вивчення та застосування на практиці теоретичних знань;
- Рівень культури мовного оформлення відповіді в науковому стилі усного викладу.

**Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання
відповідей вступників під час фахового випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	0-99	незадовільно
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	100-149	задовільно
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності неprincipiального характеру	150-179	добре
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методика викладання англійської мови:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. С.Ю.Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підруч. для студентів класичних, пед. і лінгвіст. універ. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. С. 215–218.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: організація процесу навчання іноземних мов: навч. посіб. у схемах і таблицях для студентів факультету іноз. філ. освіт.-кваліф. рівня «бакалавр» / уклад. К.М.Ружин. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. 104 с.
4. Навчальні програми для 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/educational-programs/>
5. Ніколаєва С.Ю. Intercultural foreign language education in Ukraine in the context of the secondary school reform. Advanced Education. 2017. Issue 8. P. 54–58.
6. Ніколаєва С.Ю., Задорожна І.П., Дацків О. Development of Pre – Service English Teachers' Language Skills and Learner Autonomy via lended Learning. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. 2019. Vol. 11 (2). P. 222–239.
7. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навч. посіб. для студентів класичних, пед. і лінгвіст. універ. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2016. 402 с.
8. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колект. моногр. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.

Методика викладання зарубіжної літератури:

1. Ковбасенко Ю.І. Нова українська школа: штрихи до портрета (без глянцевої та дьогтю). Освітня політика. Портал громадських експертів. 2018. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/1173-nova-ukrajinska-shkolashtrikhi-do-portreta-bez-glyantsyu-ta-dogtyu>
2. Куцінко О.Г. Особливості викладання зарубіжної літератури в школі. Харків: Основа, 2018. 94 с.
3. Яременко Н., Коломієць Н., Мішеніна Т. Цифрові проекти в літературній освіті профільної школи. Сучасні тенденції методики навчання: мовно-літературна царина: колект. моногр. / за заг. ред. проф. П.Бакум. Кривий Ріг: КДПУ, 2023. С. 189-217.
4. Дзвінчук Д., Озьмінська І. Освітні тренди ХХІ століття. Київ: ТОВ “Науково-інформаційне агентство “Наука-технології-інформація”, 2020. Вип. 3. С. 7-19.
5. Domínguez Romero E., Bobkina J., Stefanova S. Teaching literature and language through multimodal texts. 2018. 320 p. URL: <https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=mG5lDwAAQBAJ&oi=fn>
6. Інклюзивна освіта: навч. посіб. Київ: ТОВ “Агентство Україна”, 2019. 300 с.
7. Удовиченко Л.М. Теорія і технологія вивчення художніх образів персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ, 2020. 352 с.
8. Удовиченко Л.М. та ін. Зарубіжна література в таблицях і схемах. 5 клас. 2019. 66 с. URL: <http://yakistosviti.com.ua/uk/Zarubizhna-literatura-2021>
9. Удовиченко Л.М. та ін. Зарубіжна література в таблицях і схемах. 6 клас. 2019. 74 с. URL: <http://yakistosviti.com.ua/uk/Zarubizhna-literatura-2021>

Інформаційні ресурси

Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua>

Освіта.UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua>.

Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://znannya.info>

Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://www.osvita.com>

<http://www.britishcouncil.org.ua>

<http://www.tesol-ukraine.com>

<http://ukraineiatefl.wixsite.com>.

www.americahousekyiv.org